

Branschrekommendation angående ansvarsfullt producerade fettprodukter från oljepalm i svensk foderproduktion

Ambition

Senast vid utgången av 2024 skall alla fettprodukter från oljepalm som ingår i produkter som används i svensk foderproduktion uppfylla certifieringskraven enligt kriterier fastställda av Roundtable Sustainable Palm Oil (RSPO).

Initiativtagare

Föreningen Foder & Spannmål och företag i den svenska foderbranschen.

Rekommendation

Enligt beslut i Foder & Spannmåls styrelse den 1 februari 2021 rekommenderas samtliga medlemsföretag med foderproduktion att förbinda sig att senast vid utgången av 2024, enbart använda produkter där de fettprodukter från oljepalm som ingår är certifierade enligt RSPO:s kriterier.

Foder & Spannmål kan efter verifiering av oberoende part godkänna produkter och leverantörer som på annat sätt uppnår kriterier som motsvarar RSPO.

Bakgrund

Palmolja är en vegetabilisk olja som utvinns ur frukter från oljepalm, i första hand *Elaeis guineensis* och är idag världens viktigaste vegetabiliska olja. Den används i såväl tekniska sammanhang, t.ex. till drivmedel, som inom livsmedelskedjan, där den delvis kunnat ersätta fetter som innehåller transfetter. Palmolja innehåller inte transfett och har egenskaper som efterfrågas inom såväl livsmedels- som foderproduktion, exempelvis textur, smak och hållbarhet.

Produktion av oljepalm har även andra fördelar. Den är t.ex. väsentligt mer produktiv per ytenhet jämfört med raps och solros och kräver mindre vatten, gödning och bekämpningsmedel än andra oljeväxter (www.wwf.se; www.aak.com).

Palmolja som ren produkt används normalt inte som råvara vid fodertillverkning, utan vissa s.k. derivat ingår i det fett som är en råvara vid fodertillverkning.

Palmolja produceras i framförallt Sydostasien och de två största producentländerna är Malaysia och Indonesien. Emellertid, intensiv palmoljaproduktion är tyvärr också ofta behäftad med flera problem, såsom avskogning, förlust av biologisk mångfald, svedjebruk och brott mot mänskliga rättigheter. Det är viktigt att ta dessa problem på största allvar och att vidtaga åtgärder för att komma tillrätta med dem, men att avstå från användning av palmolja är ingen hållbar lösning. Miljoners människor är beroende av produktionen för sin överlevnad och att från svensk sida sluta använda ifrågasvarande produkter fyller i praktiken ingen funktion, eftersom världens efterfrågan av palmolja är i en ökande trend. Volymer som avstås av svenska aktörer finner därmed direkt ny avsättning. Foder & Spannmål anser att ett mer konstruktivt sätt att agera mot de problem som finns förknippade med odling av oljepalm, är att arbeta aktivt med åtgärder som förändrar produktionen i en riktning, som inte bidrar till avskogning m.m. En viktig sådan åtgärd är att främja certifierad produktion av palmprodukter.

Certifiering av produkter av oljepalm

Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO) är en organisation som certifierar produkter av oljepalm. I RSPO finns såväl producenter som flera användarled representerade, liksom intresseorganisationer och banker, som är viktiga aktörer ifråga om att finansiera investeringar i palmoljaproduktion. Tillsammans har de satt upp olika modeller för handel med produkter av oljepalm certifierade enligt RSPO:

1. *Certifikat enligt "Book and Claim"*, vilket innebär att certifikat utfärdade av RSPO upphandlas för den mängd produkter av oljepalm som används. Certifikatsintäkterna slussas tillbaka till ansvarsfull odling av oljepalm (enligt samma principer som grön-el-certifikat).
2. *Massbalans*, som innebär att köparen gör inköp av certifierade produkter, men volymerna sårhålls inte från annan produktion.
3. *Segregering*, vilket innebär att certifierade produkter sårhålls genom hela processen, men får lov att blandas med andra segregerade produkter.
4. *Identity preserved*, som innebär att den certifierade produkten är fysiskt sårhållen genom processen och dessutom spårbar till en unik plantage.

Information om RSPO finns på www.rspo.org.

Tillvägagångssätt för övergång till certifierade fettprodukter från oljepalm

- Den svenska foderbranschen skall arbeta aktivt för att öka andelen fettprodukter från oljepalm som uppfyller RSPO:s kriterier, på den svenska marknaden.
- Foderföretagen skall arbeta aktivt med sina leverantörsföretag för att stärka produktionen av ansvarsfullt producerade fettprodukter från oljepalm.
- Respektive företag, som anger att man följer Foder & Spannmåls rekommendation, ansvarar för att man arbetar efter angivet tillvägagångssätt och för att ambitionen uppnås.

Rapportering och uppföljning

Denna branschrekommendation kommer regelbundet att följas upp av en särskild arbetsgrupp inom Foder & Spannmål. Denna grupp arbetar tillsammans för nå uppsatt ambition och kommer årligen även se över åtagandet i syfte att övergången till certifierade fettprodukter från oljepalm skall ske så snabbt och konkurrensneutralt som möjligt. Respektive företag som anslutit sig till denna rekommendation förbinder sig att öppet redovisa hur stor volym av deras användning som är certifierad enligt RSPO:s kriterier.

Frågor & Svar

- Varför används palmolja i foder?
Palmolja används inte direkt som en råvara vid fodertillverkning, utan vissa fraktioner av oljan ingår i det fett som används när man tillverkar foder. Det är därför vi i åtagandet använder formuleringen "fettprodukter från oljepalm". Fettet fyller flera funktioner. Primärt är det fråga om att ge fodret ett bra näringsvärde och en hög smaklighet. Fettet spelar dock även en viktig tillverkningsteknisk roll, t ex ifråga om att få rätt kvalitet på pellets.
- Varför går man inte över till certifierade fettprodukter från oljepalm på en gång?
*Ambitionen är att övergången ska ha skett **senast** till utgången av 2024. Om det med hänsyn till nedanstående omständigheter går att göra detta snabbare, kommer övergången ske fortare.*

Ett framgångsrikt arbete i hållbarhetsfrågor är en process som innefattar flera, ibland komplicerade och tidskrävande, moment.

- a) Foderindustrin använder inte ren palmolja, utan produkter som kan innehålla derivat från palmolja. Produkternas innehåll av palmfetter måste därför kartläggas och definieras utifrån ett certifieringsperspektiv, för att foderföretagen skall kunna tillse att man uppfyller certifieringskravet på ett korrekt sätt. Detta arbete behöver ske i nära samråd med flera olika leverantörer.*
  - b) Olika foderföretag har olika förutsättningar, men F&S är angelägna om att hela branschen gemensamt skall arbeta med frågan och även nå ambitionen gemensamt.*
  - c) Svensk animalieproduktion har under lång tid haft lönsamhetsproblem till följd av högre produktionskostnader jämfört med omvärlden. Detta har bl. a. medfört att Sverige är långt ifrån självförsörjande på animalier. Kostnader som är svåra att få betalt för på marknaden eller som inte belastar importerade och konkurrerande produkter, medför att den svenska animalieproduktionen, som tillhör de bästa i världen i ett hållbarhetsperspektiv, missgynnas. Om svenska produkter ersätts med importerade, gagnas inte hållbarhetsarbetet.*
- *Använder foderindustrin andra produkter än fett från oljepalm?
En biprodukt från palmoljeproduktionen är palmkärna. Från denna görs en palmkärnolja. En restprodukt från denna process är palmkärnexpeller, en relativt sett proteinrik produkt som används som foderråvara i viss utsträckning. Omfattningen av denna användning varierar, men av de ca 2 Milj ton foder som tillverkades i Sverige 2019, utgjorde ca 2% av råvarorna palmkärnexpeller.*
  - *Varför omfattas inte palmkärnexpeller av åtagandet?
Den mest efterfrågad drivande delen i palmproduktionen är palmolja. F&S har i detta skede därför prioriterat att i hållbarhetshänseende arbeta med fettprodukter från oljepalm. De administrativa kostnaderna (som inte går tillbaka till produktion av ansvarsfullt producerad palm) för certifikat är i dagsläget också relativt sett högre än för palmoljeprodukter. Om förutsättningarna förbättras liksom även om svensk produktion inte missgynnas, är foderbranschen öppen för att ta in palmkärnexpeller i rekommendationen.*